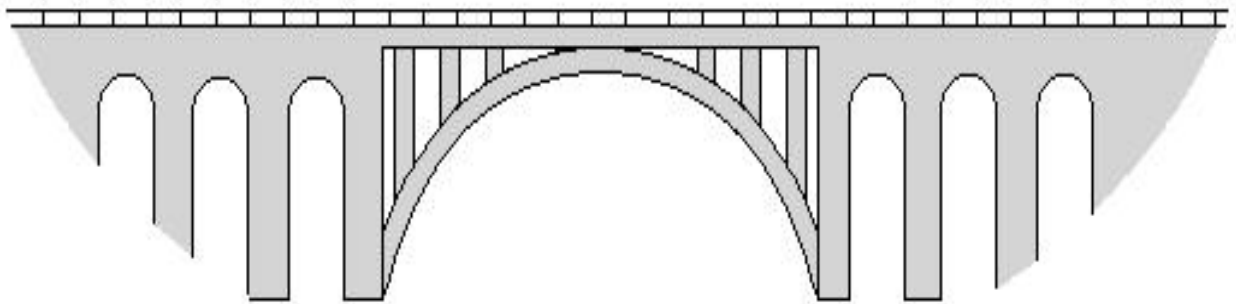

Základní škola a Mateřská škola Dolní Loučky
okres Brno-venkov, příspěvková organizace

Preventivní program

ZŠ a MŠ Dolní Loučky

školní rok 2025/2026

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy	ZŠ a MŠ Dolní Loučky, okres Brno – venkov, příspěvková organizace
Zřizovatel	Obec Dolní Loučky
Ředitel	Mgr. Hana Kočková
Telefon	549 440 115
E-mail	reditel@zsdolniloucky.cz

Školní metodik prevence	Mgr. Šárka Krivská
Telefon	549 440 115
E-mail	krivska@zsdolniloucky.cz
Konzultační hodiny	dle domluvy a potřeby žáků a rodičů

Výchovný poradce	RNDr. Zdeňka Humpolcová
Telefon	549 440 115
Email	humpolcova@zsdolniloucky.cz
Konzultační hodiny	dle domluvy a potřeby žáků a rodičů

Speciální pedagog	Mgr. Lenka Matušková
Telefon	549 440 115
Email	matuskova@zsdolniloucky.cz
Konzultační hodiny	dle domluvy a potřeby žáků a rodičů

Použitá terminologie a zkratky

MPP - Minimální preventivní program

ŠMP - Školní metodik prevence

PP - Primární prevence

PPP - Pedagogicko-psychologická poradna

OSPOD - Odbor sociální a právní ochrany dětí

NNO - Nestátní nezisková organizace

OMP - Okresní metodik prevence

2. ÚVOD

Nárůst rizikového chování včetně zneužívání návykových látek se týká i populace mládeže a dětí školního věku. Děti, které navštěvují ZŠ, patří k nejohroženější skupině. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

Z tohoto důvodu i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární prevence rizikového chování včetně primární prevence užívání návykových látek, do kterého jsou zahrnuty různé spolupracující subjekty.

Preventivní program vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci rizikových projevů chování u dětí a mládeže.

Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit, program je nejméně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost a průběh.

Cílem preventivního programu je především snížení zájmu žáků o rizikové chování a zvýšení jejich odolnosti vůči sociálně patologickým jevům. Ve spolupráci s rodiči pak formovat takovou osobnost žáka, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

3. VSTUPNÍ INFORMACE

3.1 Charakteristika regionu a školy

Region Tišnovska, kde se nachází naše škola, je charakteristický malým průmyslem a tím menším počtem pracovních příležitostí, takže jeho většina ekonomicky aktivních obyvatel za prací dojíždí. Nezaměstnanost v regionu je nad republikovým průměrem.

Škola stojí v centrální části obce v blízkosti frekventované komunikace. Jedná se o úplnou ZŠ, jejímž zřizovatelem je obec Dolní Loučky. Školu navštěvuje na I. stupni 169 žáků a 99 žáků na II. stupni, kteří jsou nejen z naší obce, ale z velké části dojíždí z okolních vesnic. Ve třídách jsou integrováni žáci s poruchami učení a chování a v devátém ročníku žákyně s tělesným omezením (epilepsie) a žák s diagnózou PAS, jsou zde rovněž děti s mimořádným nadáním. V mnoha třídách pracují asistentky pedagoga, na škole pracuje speciální pedagožka. V rámci školní budovy působí i 2 třídy mateřské školy.

Pracujeme podle vytvořeného ŠVP z RVP pro základní školy – ŠVP ZV MOST č.j. ZŠDL 172/2013 a pozdějších příloh.

Ve škole existují prostory, kde je možno předpokládat výskyt rizikového chování u žáků, především v suterénu budovy u šaten a WC žáků na všech poschodích.

3.2 Mapování situace z hlediska rizikového chování

Na úrovni regionu byla v roce 2006 provedena NNO Sdružení SCAN, školní dotazníková studie NEAD 2006, zaměřená na rozsah užívání drog, postoje k drogám a znalosti o drogách. Školy v tomto regionu se výrazně neliší od ostatních regionů České republiky, míra užívání drog je spíše na spodní hranici. Od začátku školního roku 2007/2008 probíhala v rámci projektu EUDAP pravidelná šetření, vždy na začátku a konci školního roku, zaměřená na rozsah užívání návykových látek, postoje k drogám a znalosti o drogách. Pokud jde o jiné formy rizikového chování, situace je podobná jako v případě užívání drog.

Úroveň rizikového chování žáků na škole je zjišťována průběžně, prací třídních učitelů a učitelů, připomínkami dětí.

Z dotazníkových šetření je patrné, že některé děti mimo školu kouří cigarety a konzumují alkohol a některé výraznou část volného času tráví hrou na mobilním telefonu či počítači, rovněž velkou část volného času věnují sociálním sítím.

Po distanční výuce s minulých letů stále pozorujeme značnou závislost a digitálních technologií a s tím spojená rizika.

3.3 Informační zdroje

- * Informace od OMP a KÚ JmK
- * Informace získané z odborných seminářů a pracovních setkání ŠMP.
- * Internetové stránky zaměřené na oblast rizikového chování.
- * Knihy a časopisy zaměřené na oblast rizikového chování
- * Poznatky získané na základě vlastního šetření.
- * Informace získané od pracovníků a žáků školy.
- * Informace získané od školních metodiků prevence z jiných škol v regionu.
- * DVD a videa zaměřená na oblast rizikového chování.
- * Informace z médií.

4. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

4.1 Vytyčení rizikového chování

Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti naší školy je zaměřena na:

- a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:
 - záškoláctví,
 - šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus,
 - kriminalita, delikvence,
 - užívání návykových látek (zejména tabák a alkohol)
 - infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
 - závislost na politickém a náboženském extremismu,
 - netolismus a patologické hráčství (gambling),
 - kyberšikana
- b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:
 - domácího násilí,
 - týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
 - ohrožování mravní výchovy mládeže,
 - poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)
 - duševního zdraví
 - sebepoškození

4.2 Cílové skupiny

Hlavní cílovou skupinu tvoří **žáci 1. - 9. ročníku** základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem jiných národností, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch učení a chování.

Pedagogové jako jeden tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům a pedagogům bez odborné kvalifikace.

Rodiče dětí navštěvujících naši školu. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly některé negativní jevy.

4.3 Cíle prevence na škole

Dlouhodobým cílem prevence na škole je ve spolupráci s rodiči a ostatními institucemi formovat osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a činit správná rozhodnutí. Osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude si umět zorganizovat svůj vlastní volný čas a bude umět zvládat sociální dovednosti.

Výchovné úsilí školy má vést k takovému působení na žáky, aby v nich byly upevněny pozitivní vlastnosti a návyky, které jim pomohou v krizových situacích přijmout nejvhodnější řešení.

Prohlubovat komunikační dovednosti mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů a překonávání překážek.

Vytvářet podmínky pro kladné postoje pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy k problematice prevence rizikového chování.

Střednědobé cíle:

- 1) zajistit pravidelnou práci s třídním kolektivem (třídní učitel, ŠMP, externí odborníci),
- 2) podporovat vzájemnou činnost žáků,
- 3) pravidelné neformální setkávání pedagogů,
- 4) podporovat u rodičů zájem o dění ve škole a spolupráci se školou,
- 5) prohlubovat další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- 6) zavést pravidelné a efektivní třídnické hodiny za účelem stálého a včasného monitorování nálad ve třídách, zjišťování problémů k řešení.

Krátkodobé cíle:

- 1) rozpracovat problematiku primární prevence rizikového chování do jednotlivých předmětů v rámci ŠVP,
- 2) zajistit preventivní aktivity ve spolupráci s různými organizacemi (např. OSPOD Policií ČR, PPP, Inspiro Tišnov a dalšími organizacemi s tématy prevence rizikového chování,
- 3) zapojovat děti do různých aktivit školy,
- 4) podporovat aktivity zaměřeny na vhodné využití volného času dětí,
- 5) řešit aktuální problémové situace v oblasti rizikového chování,
- 6) zajišťovat proškolení učitelů v oblasti prevence rizikového chování,
- 7) umožnit pracovníkům ŠPP další vzdělávání v oblasti prevence,
- 8) nabídnout besedy s odborníky v oblasti PP rodičům našich žáků, zajistit pro rodiče informační materiály k problematice rizikového chování
- 9) umístit prevenci na webové stránky školy a zajistit prezentaci PP a dalších aktivit.

4.4 Řízení a realizace preventivních aktivit

Ředitel školy

Vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování zejména:

- * zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování,
- * koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu a začleněním Školního preventivního programu do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy,
- * řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole,
- * jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování,
- * zajištěním podmínek pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence
- * podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu,

- * spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence,
- * podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na využívání volného času žáků se zřetelem k jejich zájmům a jejich možnostem a spoluprací se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.

Školní metodik prevence

1. Metodické a koordinační činnosti

- * Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
- * Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškození a dalších sociálně patologických jevů.
- * Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
- * Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování
- * Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
- * Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- * Spolupráce s vedením školy při kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- * Ve spolupráci s výchovným poradcem shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- * Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- * Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- * Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- * Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

Poradenské činnosti

* Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).

* Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.

* ve spolupráci s výchovným poradcem příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci):

* spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,

* motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,

* zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy,

* získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod ŠVP školy. Na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuji opatření.

4.5 Metody a formy práce

V rámci výuky budou kromě tradičních metod práce využívány také další metody, které se dosud osvědčily:

- aktivní sociální učení
- výklad (informace)
- individuální přístup k žákům
- samostatná práce (výtvarné, slohové, referáty...)
- přednášky, besedy
- dramatická výchova, sociální hry, hraní rolí, obhajoba názoru
- párová skupinová práce ve třídě
- preventivní výukové programy

4.6 Tým, jeho vzdělávání a supervize

Základ realizačního týmu tvoří školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog a vedení školy, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště. Do týmu patří celý kolektiv pedagogů, především však třídní učitelé.

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí rizikového chování spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika prevence. Pro pedagogy podílející se na realizaci MPP je metodickým pomocníkem školní metodik

prevence, který pro ně vyhledává nové informace a podněty. Školní metodik prevence dokončil specializační studium pro ŠMP v roce 2012.

Supervizi nad MPP naší školy zajišťuje okresní metodik prevence, který také metodicky vede ŠMP.

5. PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI VÝUKY PŘEDMĚTŮ

Prevence rizikového chování je součástí ŠVP a platných učebních osnov. Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v hodinách:

- * výchovy ke zdraví,
- * občanské výchovy,
- * chemie, přírodopisu, přírodovědy,
- * prvouky,
- * vlastivědy, zeměpisu a dějepisu,
- * českého jazyka,
- * výtvarné výchovy a tělesné výchovy,
- * informatiky.

Různé aspekty preventivního působení jsou mezipředmětově koordinovány. Prevenci provádíme i tehdy, když nastane vhodná situace (např. dotazy dětí, schůzka rodičů, problém ve třídě).

Preventivní postupy jsou důsledně diferencovány pro: 1. a 2. st., třídy s rizikovým chováním, třídy s novým žákem, třídy s tělesně postiženým a integrovaným žákem apod. V hodinách výchovy ke zdraví klademe důraz na nácvik efektivního odmítání. Ve všech předmětech, které řešenému problému odpovídají, zařazujeme etickou a právní výchovu a výchovu ke zdravému životnímu stylu. Upřednostňujeme prožitkové a činnostní aktivity.

1. stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít metod výkladu, předávání informací, samostatné i skupinové práce, dramatickou výchovu, nebo lze využít materiály z primární prevence.

Po pěti letech by žáci měli být schopni:

- ⇒ definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- ⇒ zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- ⇒ mít základní sociální dovednosti
- ⇒ mít základní zdravotní návyky
- ⇒ chránit se před cizími osobami
- ⇒ správně si organizovat svůj volný čas
- ⇒ rozlišit léky a návykové látky
- ⇒ znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- ⇒ znát následky užívání návykových látek
- ⇒ umět odmítat

2. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, tak aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi.

S tématy z oblasti prevence se pracuje zejména v předmětech:

Přírodopis- problematika drogové závislosti, AIDS, odpovědné sexuální chování....

Občanská výchova - zdravý životní styl, formování osobnosti, problémy rasismu, volný čas a jeho využití,

Tělesná výchova - zdravý životní styl,

Chemie - návykové látky, jejich složení, zdravý životní styl z hlediska potravin a poruch příjmu potravy

Výchova ke zdraví – návykové látky, pohlavně přenosné choroby, zdravý životní styl, poruchy příjmu potravy.....

Český jazyk – stylistika (slohové práce s danou tematikou), adt.

Informatika - kyberšikana, závislostní chování na internetu, nebezpečí sociálních sítí...

S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská výchova, výchova ke zdraví, chemie, přírodopis, dějepis, zeměpis, český jazyk a literatura. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné a skupinové práce, práce s médii, projektové vyučování nebo využít materiály z oblasti primární prevence, besed, přednášek, výukových programů.

Žáci by před absolvováním ZŠ měli být schopni:

- ⇒ pojmenovat základní návykové látky
- ⇒ znát jejich účinky na lidský organismus
- ⇒ orientovat se v problematice různých závislostí
- ⇒ znát základní právní normy
- ⇒ vědět, kde jsou kontaktní centra pro danou problematiku
- ⇒ posilovat své sebevědomí
- ⇒ správně se rozhodovat, odmítat
- ⇒ zaujímat zdravé životní postoje
- ⇒ orientovat se v problematice sexuální výchovy
- ⇒ bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- ⇒ používat základní sociální dovednosti

ŠMP byla v minulosti proškolená k realizaci programu Unplugged a následného programu n-Prevence a zajišťuje zařazování prvků těchto programů do výuky 6., 8. a 9. ročníku, zejména v přírodopisu nebo výchově ke zdraví.

6. HARMONOGRAM PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Září, říjen

- Navázání kontaktu s organizacemi zabývajícími prevencí
- Třídní schůzky pro 1. ročník a třídy s novým třídním učitelem
- Zahájení třídnických hodin
- Zavedení online schránky důvěry
- Zahájení činnosti kroužků ve škole, i ve spolupráci s Inspiro Tišnov
- Seznámení ředitele a všech pedagogických pracovníků školy s programem prevence, seznámení s nabídkou programů a školení PPP Brno, Inspiro Tišnov a dalších organizací.
- Sportovní den 1. a 2. stupeň
- IPS při ÚP Brno – venkov – volba povolání

- Sportovní turnaje
- Setkání ŠMP
- Třídění odpadu
- Legiovlak
- Webináře a semináře v rámci Týdne pro digitální Česko (učitelé)

Listopad, prosinec

- Miniveletrh středních škol Tišnov
- Veletrh středních škol – Brno
- Třídní schůzky – seznáme rodičů s problematikou kyberšikany a s bezpečným používáním digitálních technologií jejich dětmi
- Kariérové poradenství pro žáky i rodiče – RNDr. Zdeňka Humpolcová
- Mikulášská nadílka – pro 1. stupeň
- Vánoce ve světě – spolupráce s RR pro všechny děti a jejich rodiče
- Vánoční dílničky - družina
- Vánoční turnaj
- Rozsvěcení vánočního stromku - adventní zastavení
- Výstava betlémů a vánoční tematiky - Předklášteří

Leden, únor

- Školní ples – polonéza
- Lyžařský výcvikový kurz
- Ledová Praha – podle situace
- Výtvarné soutěže – plakát s tematikou rizikového chování – dle nabídky

Březen, duben

- Téma – poruchy příjmu potravy – 9. ročník – Vz
- Velikonoce ve škole (společné akce žáků školy)
- Velikonoční laťka
- Plavecký výcvik
- Noc s Andersenem

Květen, červen

- Atletické závody, sportovní akce
- Dopravní výchova, první pomoc
- Školní výlety
- Sportovní den + dopravní výchova – zdravý a přirozený pohyb
- Vyhodnocení úspěšnosti akcí MPP
- Setkání ŠMP

Průběžně: Doplnění besed a aktivit dle aktuální nabídky a potřeb ze strany TU

Nabídky seminářů z PPP i pro třídní a ostatní učitele

Témata třídnických hodin:

- chování ve škole a na veřejnosti, konflikty v mezilidských vztazích
- záškoláctví a šikana
- plány do budoucna, zodpovědnost
- hodnoty lidského života, zdravý životní styl
- volný čas a jeho využívání

Třídnické hodiny

Třídnické hodiny jsou zařazeny každou první středu v měsíci v 7.00 hodin. TU mají k dispozici metodiky vedení třídnických hodin, návrh tematického plánu třídnických hodin a v souvislosti s tímto plánem nabídku množství aktivit na třídnické hodiny.

7. NADSTAVBOVÉ AKTIVITY V RÁMCI ŠKOLY

Rozumíme tím vše, co se pro žáky připravuje nad rámec běžné výuky.

Školní výlety

Třídy vyjíždějí každoročně na školní výlety, na kterých se využívá nestandardního prostředí k prohloubení návyků ke zdravému životnímu stylu. Pracuje se i s prvky zážitkové pedagogiky, která otvírá možnosti k sebepoznání, sebepřijetí, rozvoji sociálních dovedností a posílení třídního kolektivu.

Škola v přírodě

Žáci 5. ročníku (do budoucna 4. ročníku) budou vyjíždět na týdenní pobyt v některém ze středisek ekologické výchovy, kde budou, kromě aktivit týkajících se ekologie, mít možnost pracovat s třídní učitelkou popř. asistentkou na vztazích mezi sebou, budování dobrého třídního kolektivu.

Informační nástěnka

Ve 2. patře školy je umístěna nástěnka sloužící pro předávání informací z oblasti výchovného poradenství a primární prevence.

Online schránka důvěry

Odkaz na ni je na webových stránkách školy. Žáci i rodiče jsou o jejich zřízení informováni prostřednictvím sociálních sítí, webových schránek a třídních učitelů.

Jednorázové akce pořádané školou

- návštěva divadelního či filmového představení s vhodným tématem pro žáky a jejich rodiče
- lyžařský výcvikový kurz pro žáky 7. ročníku
- výstavy (vánoční, velikonoční,)
- přednášky a besedy na různá témata
- Ledová Praha – pro žáky 2. stupně
- exkurze (planetárium, Antrophos, Moravské muzeum Brno, Podhorácké muzeum Předklášteří, ZOO Brno, Technické muzeum, arboretum)
- Den dětí
- Pohádkový les
- různé soutěže (účast na výtvarných a sportovních soutěžích, atd.)
- projekty a projektové dny
- odpolední programy ve spolupráci s Radou rodičů (Dolnoloučský maraton, Pohádková škola, Mikulášská škola, Vánoce ve světě,...)

8. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Jedná se o aktivity, které jsou nabízeny školou nebo partnerskými subjekty, mohou je využívat žáci školy a napomáhají k formování zdravého životního stylu.

- sportovní kroužky (házená, florbal, sportovní hry)
- Šikovné ruce (Inspiro Tišnov) – I. stupeň
- Keramika (InspiroTišnov) – 1. – 9. roč.
- Kytara s Ájou (Inspiro Tišnov) - I. stupeň
- Matematika + český jazyk – příprava k přijímacímu řízení
- Cvičení pro nejmenší
- Chemický kroužek
- Přírodovědný kroužek
- Deskové hry

ZUŠ

- hra na flétnu
- hra na klavír
- hra na kytaru
- hudební příprava

Další možnosti využití volného času:

- možnost využití školního hřiště a hřiště školní družiny
- realizace projektových dnů
- sportovní soutěže
- oslavy Dne dětí
- práce s nadanými a talentovanými žáky
- akce pořádané ve spolupráci s Radou Rodičů

9. INFORMOVÁNÍ RODIČŮ

- Třídní schůzky
- Konzultační hodiny
- Informační nástěnka
- Webové stránky školy
- Facebook
- Emailová korespondence, elektronická ŽK

10. DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Krajský úřad JMK, Žerotínovo nám. 3/5, Brno

Oddělení prevence :

Protidrogový koordinátor : mozna.lenka@kr-jihomoravsky.cz

Referent prevence kriminality: ticha.pavla@kr-jihomoravsky.cz

www.kr-jihomoravsky.cz

Policie ČR

Koordinátor prevence: kpt. Mgr. Zdeňka Procházková, krpb.prevence@pcr.cz

Inf.centrum, Brno: nprap. Bc. Miroslava Šimoníková, miroslava.simonikova@pcr.cz

www.policie.cz

Orgán sociálně právní ochrany dětí OSPOD

Městský úřad Tišnov -Kurátor pro mládež -Bc. Radka Wágnerová, DiS. ,549 439 747

radka.wagnerova@tisnov-mesto.cz

Diagnostický ústav

Hlinky 140, Brno ddu@ddubrno.cz

www.ddu.cz

Help me , Bořetická 2, Brno

helpme@volny.cz

www.svphelpme.cz

Fond ohrožených dětí – Klokánky

Klokánek Brno

Michalova 4/2568

Krizový telefon: 792 226 334

klokane.brno@fod.cz

www.klokanebrno.cz, www.fod.cz

Psychiatrická léčebna a Detoxikační jednotka

Húskova 2, Brno Černovice, sekretariat@plbrno.cz

Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti

Sládkova 45, Brno tel.: 548 526 802

poradna@pppbrno.cz,

sladkova@pppbrno.cz

www.poradenskecentrum.cz

K-centrum Drug Azyl

Vídeňská 3, Brno, tel.: 543249343, drugazyl@podaneruce.cz

Fakultní nemocnice Brno-Bohunice

Jihlavská 20, Brno, tel.: 532 232 094,

Zde též non stop Krizové centrum -tel.: 532 232 078

www.fnbrno.cz

Dětská nemocnice, Černopolní 9, Brno

tel.: 532 234 574 – oddělení psychiatrie a psychologie

www.fnbrno.cz

Národní linka prevence AIDS - zelená linka

Tel.: 800144444

AIDS centrum FN - informační služby

Tel.: 532232276

SPONDEA o.p.s.

Sýpka 25, Brno

- ambulantní poradenství v oblasti sociální, individuální a rodinnou terapii

tel. 608 118 088, krizovapomoc@spondea.cz

www.spondea.cz

Bílý kruh bezpečí

Slovinská 41, Brno tel.: 541 218 122, 732 842 664, bkb.brno@bkb.cz

- pomoc obětem a svědkům trestných činů

www.bkb.cz

Linka Bezpečí z.s.

tel.:116 111, pomoc@linkabezpeci.cz

www.linkabezpeci.cz

Modrá linka- linka důvěry pro děti a mládež Brno tel.:549 241 010, 608 902 410

help@modralinka.cz

www.modralinka.cz

Anabell - pro nemocné bulimií a anorexií

Masarykova 506/37, Brno tel.: 542 214 014, 724 824 619, brno@anabell.cz,

iporadna@anabell.cz

www.anabell.cz

Veřejný ochránce práv občanů - Ombudsman

Údolní 39, Brno, tel.: 542 542 888, podatelna@ochrance.cz

Klub Čas Tišnov

Ráboňová 116

Mgr. Jana Boudná, 534 008 133, 739 247 942,

jana.boudna@tisnov.charita.cz

www.tisnov.cz/klub-cas

Další kontakty: <http://www.poradenskecentrum.cz/adresar-sluzeb-jmk/>

11. ODKAZY

O drogách - portál primární prevence
www.odrogach.cz

Prev-Centrum
www.prevcentrum.cz

Informační portál o ilegálních a legálních drogách
www.drogy-info.cz

DIS - drogový informační server
www.drogy.net

A.N.O. - Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí
www.asociace.org

Sekce Prevence sociálně patologických jevů na stránkách MŠMT
www.msmt.cz/vzdelavani/prevence-ptj
(v levé spodní části stránky je podrobné menu)

Centrum Adiktologie
www.adiktologie.cz/

Safer Kids online by ESET
www.dvojklik.cz/saferkidsonline/

Digitální pravidla rodiny
www.dvojklik.cz/wp-content/uploads/2023/02/Rodinna-digidohoda.pdf

Konverzační karty pro děti a rodiče
www.povidejmesi.cz

12. MATERIÁLNÍ ZÁZEMÍ

Literatura dostupná u ŠMP:

Prim. MUDr. Karel Nešpor, Csc.: Prevence problémů působených návykovými látkami na školách

Prim. MUDr. Karel Nešpor, Csc. : Jak překonat problémy s alkoholem

Prim. MUDr. Karel Nešpor, Csc. : Jak překonat problémy s hazardní hrou

Prim. MUDr. Karel Nešpor, Csc., PhDr. Ladislav Csémy : Alkohol, drogy a vaše děti

Prim. MUDr. Karel Nešpor, CSc.:Alkoholici, feťáci a gambleři

MUDr. Jiří Presl : Drogová závislost

Miovský a kol.: Prevence rizikového chování dětí a mládeže

Časopis Prevence, Třídní učitel

Prima klima – karty s aktivitami na třídnické hodiny

Antonella Amirati : Šikana na ZŠ (rychlý průvodce pro učitele)

Nevypusť duši : 5+2 kroků k podpůrnému rozhovoru

Julia Rossa, Robert Rossa : 100 her pro práci s (kyber)šikanou

V Dolních Loučkách 4.9.2025

Vypracovala: Mgr. Šárka Křivská

Přílohy

***Příloha č. 1** – Aktuální nabídka preventivních programů pro jednotlivé ročníky podle témat oblasti prevence*

***Příloha č. 2** – Co dělat když,..... (grafické zpracování krizových plánů)*

***Příloha č. 3** – Návrh tematického plánu třídnických hodin*

***Příloha č. 4** – Organizace poskytující preventivní programy*

***Příloha č. 5** – Krizové plány – textová podoba vybraných krizových plánů*

Téma	1. + 2. třída	3. + 4. třída	5. + 6. třída	7. + 9. třída
záškoláctví	(1) šk. řád, <i>ŠVP</i>	(1) šk. řád, <i>ŠVP</i>	(1) šk. řád <i>ŠVP</i>	(1) šk. řád, <i>ŠVP</i>
šikana	(1) <i>ŠVP</i> PPP – Dobrodružná cesta Inspiro – Stmelovačky PR – Třída jako tým ED – Jak se máš Budíme kamarádi Jak se chránit v nebezpečných situacích Jak spolu (ne)mluvit (2.) MPedu – Umění být šťastní I.(2.) Na světě nejsi sám Jsi online I.	(1) <i>ŠVP</i> PPP - Dobrodružná cesta Inspiro - Stmelovačky PR – Emoce a my (4.) ED – Jak spolu (ne)mluvit (3.) Jak se stát dobrým kamarádem Jak překonat starosti ve škole (4.) Jak zvládnout svoje emoce (4.) MPedu – Umění být šťastní I. Na světě nejsi sám Jsi online I.	(3) <i>ŠVP</i> PPP – Dobrodružná cesta (5.) Pospolu (6.) Inspiro – Dobrý start PR – Třída jako tým II. (6.) Emoce a my (5.) ED – Jak překonat starosti ve škole (5.) Jak vládnout svoje emoce Kamarádství v době AI (6.) Jak se stát dobrým kamarádem (5.) MPedu – Umění být šťastní I. (5.) Jsi online I. (5.)	(4) <i>ŠVP</i> PPP – Pospolu Inspiro – Dobrý start PR – Třída jako tým II. (7.) Pocity a potřeby (7., 8.) ED – Kamarádství v době AI (7., 8.) Zdravé sebevědomí (7., 8.) Na vlně emocí Morální bludiště (9.) MPedu – Já a moje já II.
doprava + sporty	(1) dopravka, <i>ŠVP</i>	(2) dopravka, <i>ŠVP</i>	(3) dopravka, <i>ŠVP</i>	(2) dopravka, <i>ŠVP</i>
rasismus + xenofobie	(0)	(1) <i>ŠVP</i>	(1) <i>ŠVP</i> MPedu – Já a moje já I. (5. tř.)	(1) <i>ŠVP</i> (Vz 6,9, Ov) ED - Předsudky a kritické myšlení (8., 9.)
sekty	(0)	(1) <i>ŠVP</i>	(1) <i>ŠVP</i>	(1) <i>ŠVP</i> (Vz 6,9, Ov)
sex. chování	(0)	(1) <i>ŠVP</i> ED – Jak se stalo, že jsem tady (3.) PR – Moje tělo NaP – Moje cesta na svět MPedu – Z housenky motýlem (4.)	(2) <i>ŠVP</i> NaP – Dobrodružství dospívání MPedu – Z housenky motýlem (5.) Adam a Eva aneb nejsme stejní Dospívám aneb život plný změn	(4) <i>ŠVP</i> ED – Sex, láska vztahy (9.) PR – Intimita, sex, vztahy (8., 9.) NaP – Nečekaná těhotenství (9.) MPedu – Tak „TO“ nechceš (8.,9.) Holky z Venuše, kluci z Marsu

				Láska bez rizika HIV/AIDS
závislosti	<p>(2) ŠVP PR – S mobilem v pohodě Alkohol a nikotin (2.) Internetem bezpečně E-duha – Kamarádi online Netiketa</p>	<p>(2) ŠVP PR – Internetem bezpečně Alkohol a nikotin (3.) Kyberšikana (4.) ED – Jak se neztratit v online světě (4.) E-duha – Kamarádi online (3.) Netiketa (3.) Děti a sociální sítě Rizika online her Kyberšikana Tik-Tok, Youtube a jejich rizika Nebezpečné výzvy v online světě (4.) Pravda a lež na internetu (4.)</p>	<p>(4) ŠVP (Vz 6, Přírodověda 5) PPP – Drogy info Kyberbezpečno ED – Jak se neztratit v online světě (5.) Klídek bez NL (6.) PR – Úvod do závislostí (6.) Kyberšikana (5.) E-duha – Děti a sociální sítě (5.) Rizika online her (5.) Kyberšikana (5.) Tik-Tok, Youtube a jejich rizika (5.) Nebezpečné výzvy v online světě (5.) Pravda a lež na internetu (5.) Závislosti online a jejich Rizika (6.) Rizika sociálních sítí (6.) Hazard kolem nás (6.) Kybernetická kriminalita (6.)</p>	<p>(2) ŠVP (Vz 6,9, Př 8) PPP – Já a droga PR – Úvod do závislostí (7.) Experimentování s NL (7., 8.) ED – Vážíš si svého těla nebo ho zneužíváš Klídek bez návykových látek (7., 8.) Dlouhodobé zneužívání NL MPedu – Bát se či nebát Jsi online II. E-duha – Závislosti online a jejich rizika Rizika sociálních sítí Hazard kolem nás Kybernetická kriminalita Svět dezinformací Kyberšikana a kybergrooming</p>
poruchy příjmu potravy	<p>(0)</p>	<p>(2) ŠVP PR – Moje tělo (4.) MPedu – Vymyšlená krása (4.)</p>	<p>(4) ŠVP ED – Vážíš si svého těla nebo ho zneužíváš Moc slova (6.) Jak zvládnout svoje emoce PR – Moje tělo (5.) MPedu – Vymyšlená krása (5.)</p>	<p>(2) ŠVP (Vz9, Ov) ED – Vážíš si svého těla Na vlně emocí Moc slova (7.) Zdravé sbevědomí Jsem originál, ale v pohodě PR – Psychohygienu (8., 9.)</p>

				Pocity a potřeby (7., 8.) MPedu – Pohled do zrcadla aneb jak se vidím já
týrání a zneužívání	(1) ŠVP	(1) ŠVP ED – Jak mít pěkné vztahy v rodině	(1) ŠVP (Vz 6, Ov?) ED – Emoce a my Jak mít pěkné vztahy v rodině (5.)	(1) ŠVP (Vz 9, Ov?) PR – Psychohygienu ED – Zdravé sebevědomí Morální bludiště
duševní zdraví			MPedu – nestresuj se stresem Učím se učit	MPedu – Nestresuj se stresem Umění být šťastní II. Učím se učit

Krizový plán při šikaně - mapování situace

Kde hledat pomoc:
První pomoc, psycholog, TDZ, linka pro děti a školu 116 000, PPP, PČR.

Poznámka:

Bod 1

ocenění, podpora
- již hodnotit závažnost
- v případě nutnosti
řešit rychle (vím, kdo
mi pomůže, např.
zást.řed. určí, kdo
bude suplovat, já si
vezmu žáka, dbát na
důvěrnost...

**Bod 3, c) - nejlépe
průběžně a ne až ve
fázi šikany
d) citlivě**

Krizový plán při řešení šikany

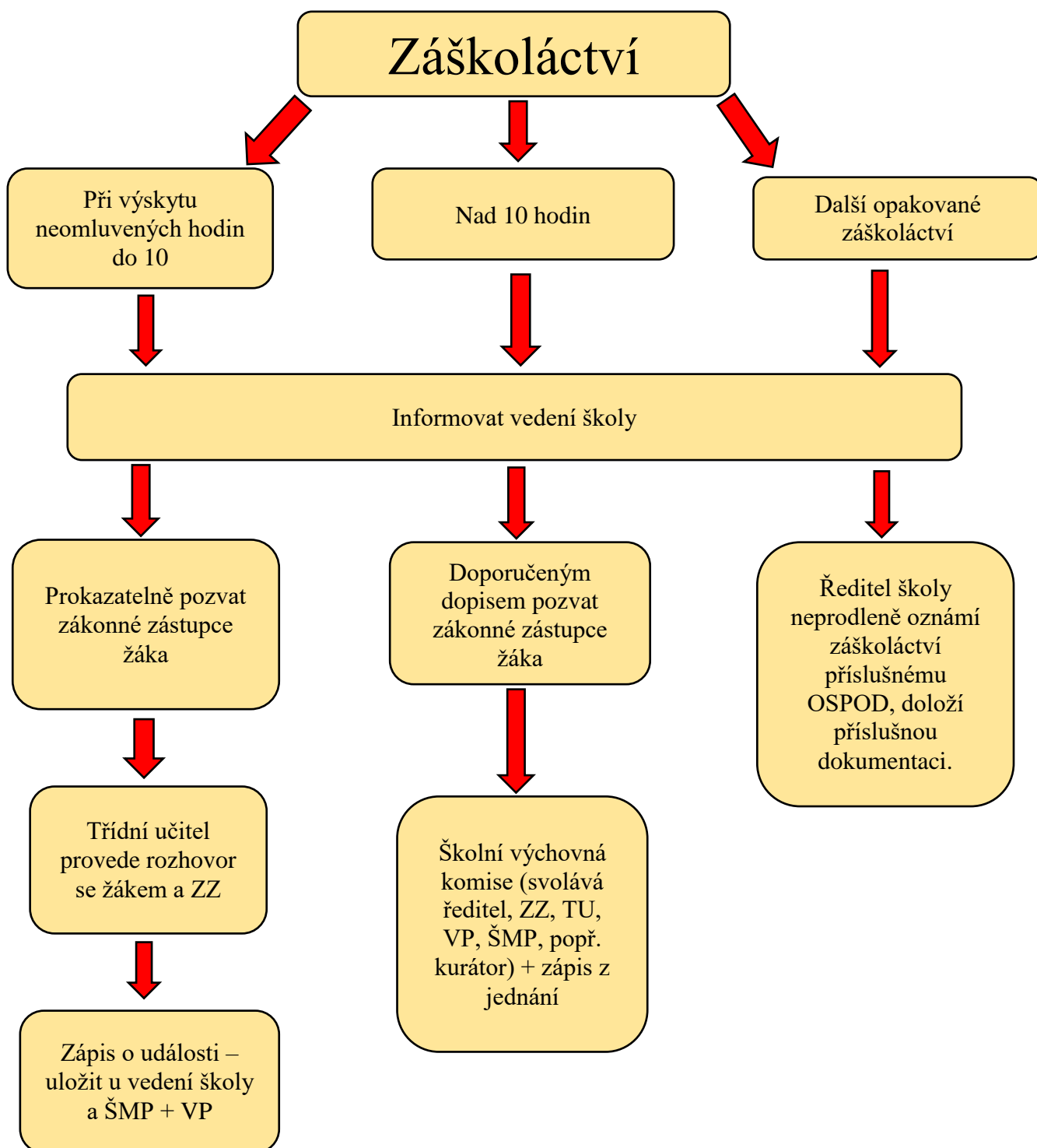
Poznámky:
Při komunikace se zákonnými zástupci i žáky dejte pozor na označování agresor a oběť.

Vhodnější je výraz osoba/dítě, které se dopustilo šikany, či dítě, které bylo šikanováno.

POZOR u bodu 4
Nejprve sbírejte důkazy. Rozhovor s dítětem, které se dopouští šikany následuje až jako poslední.

JAK SE ROZHODOVAT PŘI ZÁCHYTU KYBERŠIKANY?

Tabákové výrobky, elektronické cigarety aj.

Žák přistižen

Zabránit další konzumaci –
přípravek odebrat (zdravotní
ohrožení)

Sepsat záznam, odebraný přípravek
uložit do obálky u vedení školy nebo
metodika prevence

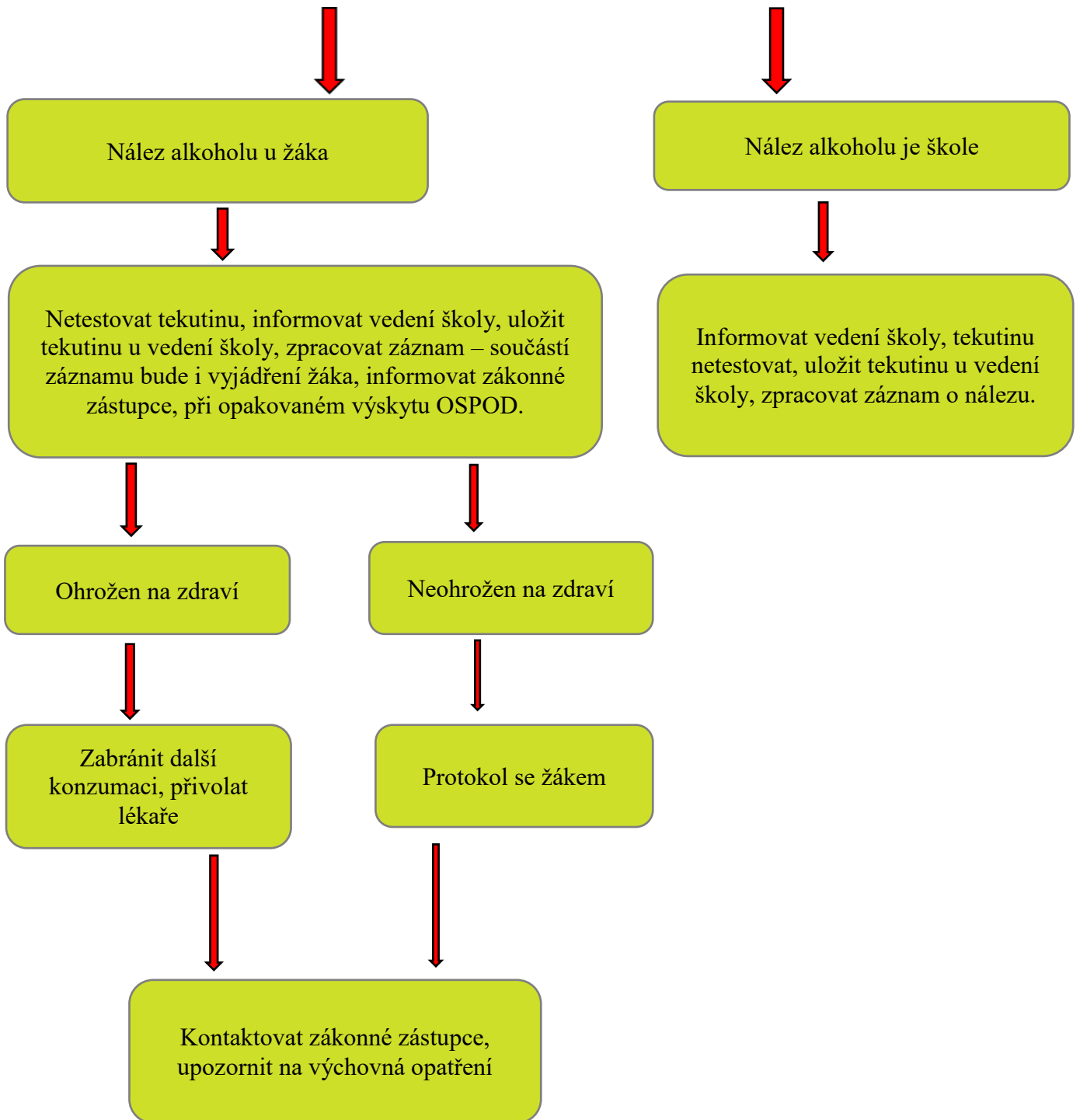

Třídní učitel informuje zákonného
zástupce žáka

Vyvodit výchovné opatření podle
školního řádu

Alkohol

Krádež – pachatel neznámý

Věc vždy nahlásit a předat řediteli školy

Informovat rodiče poškozeného žáka

Škoda do 5000,- Kč bez použití násilí nebo překonání překážek

Škoda nad 5000,- Kč

Krádež s použitím násilí nebo překonání překážek

Přestupek, nemusí se hlásit PČR, pouze v případě, že si to přeji rodiče poškozeného žáka

Trestný čin – musí se hlásit PČR

Trestný

Krádež – pachatel známý

Věc vždy nahlásit a předat řediteli školy

Informovat rodiče poškozeného žáka

Svolat výchovnou komisi – pohovor s pachatelem

Zjistit příčiny

Informovat zákonné zástupce pachatele a ředitele školy

Zjednat nápravu mezi poškozeným a pachatelem – omluva a kompenzace

Škoda do 5000,- Kč bez použití násilí nebo překonání překážek

Přestupek - nemusí se hlásit PČR

Při opakování a selhání výchovných opatření nahlásit OSPOD

Škoda nad 5000,- Kč

Trestný čin – musí se hlásit PČR

Při opakování a selhání výchovných opatření nahlásit OSPOD

Krádež s použitím násilí nebo překonání překážek

Trestný čin – musí se hlásit PČR

Při opakování a selhání výchovných opatření nahlásit OSPOD

Sebepoškozování

Posoudit míru aktuálního rizika

RZ – odeslat (i proti vůli rodičů) na spádovou psychiatrii
Krizové centrum
Bohunice

Kontaktovat rodiče

Školní psycholog

Psycholog PPP

Jiný specialista – krizové centrum, ambulance

Stanovit jasná pravidla na půdě školy – dle metodického doporučení MŠMT

Pravidla:

- Žák může za učitelem přijít kdykoli, když pociťuje nutkání k SP
- Učitel se mu ale nebude věnovat, pokud k SP dojde (! Jiný dospělý – učitel, rodič – situaci zvládne)

Krizové centrum pro děti a dospívající,
Brno-Řečkovice, tel. 541 229 298,
723 006 004

TAKTEM krizová intervence, Brno, tel.
725 012 108

Krizová pomoc Spondea, Brno, tel.
608 118 088, 725 735 983

Osobní poradna Modré linky, Brno

www.modralinka.cz/krizove-sluzby/osobni-poradna/

Linka Bezpečí tel. 116 111

Linka důvěry Dětského krizového centra – tel.
241 484 149

Telefonická krizového centra KC Spondea tel.
541 235 511, 608 118 088

Návrh tematického plánu třídnických hodin

Jednotlivá témata	Aktivity pro témata (příklady)
I. Seznamovací hry – podpora vztahů mezi pedagogem a třídou a mezi žáky	Vizitka, Můj erb, Hra na jména, Co o tobě vím?
II. Aktivity na tvorbu a práci s pravidly třídy (školy), k respektování druhých, empatii	Pravidla, Práva a povinnosti, Loutky, Vláčky, Slon
III. Aktivity vedoucí k dobré spolupráci ve třídě	Provázková lávka, Malování jednou rukou, Stroje, Strom třídy, Molekuly, Ostrov
IV. Aktivity pro rozvoj vztahů	V čem jsme stejní a v čem jiní, Zrcadlo, Chlapci a děvčata, Listy na zádech, Místa po pravici, Bodlák a růže
V. Aktivity na řešení záležitostí ve třídě (aktuální problémy třídy)	Burza problémů, Kouzelný proutek, Všiml jsem si, že..., Brainstorming, Části, Kolotoč, Barevná škála, Palec vzhůru, Ruce mluví, Jedním slovem, Mé místo, Horká židle
VI. Aktivity sebepoznávací (podpora sebevědomí)	Moje nebe, Obláčky, Operace srdce, Žádost o azyl
VII. Aktivity s cílem pobavit	Klíče, hledání pokladu, Kresba jednou tužkou, Národní obrození, O zlatou rybku, Intuice, Šestý smysl
VIII. Plánování vlastních činností a tvorba vlastních projektů	

Organizace, které nabízejí preventivní programy

Policie České republiky, Okresní ředitelství Brno-venkov, Oddělení tisku a prevence

adresa: Kounicova 24, Brno, 61132
telefon: 974 622 455; fax: 974 622 532
e-mail: krpb.tisk@pcr.cz

Zdravotní ústav se sídlem v Brně, Oddělení podpory zdraví

Palackého tř. 3a
Brno 612 00
Kontaktní osoba: MUDr. Michaela Trnková, tel: 549 255 758, email:
michaela.trnkova@szu.cz

Pedagogicko - psychologická poradna, Brno

Pracoviště Sládkova, Brno
oddělení prevence (poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, šikanu...)
Telefon: 548 526 802; Email: sladkova@pppbrno.cz; Web: www.poradenskecentrum.cz;
Adresa: Sládkova 45, 613 00 Brno

SVČ Lužánky

Lenka Drexlerová • koordinátorka výukových programů
drexlerova@luzanky.cz, tel. 739 657 248

Adresy pracovišť:

- **pracoviště Lidická** • Lidická 50, 658 12 Brno • tel. 549 524 111, lidicka@luzanky.cz
- **pracoviště Lesná** • Milénova 13, 638 00 Brno • tel. 545 222 070, lesna@luzanky.cz
- **pracoviště Lány** • Lány 3, 625 00 Brno • tel. 547 240 937, lany@luzanky.cz
- **pracoviště Labyrint** • Švermova 19, 625 00 Brno • tel. 547 354 383, labyrint@luzanky.cz
- **pracoviště Lata** • Plovdivská 8, 616 00 Brno • tel. 549 216 949, 602 751 385, lata@luzanky.cz
- **pracoviště Legato** • Stamicova 7, 623 00 Brno • tel. 739 214 558, legato@luzanky.cz
- **pracoviště Linka** • Kosmonautů 4, 625 00 Brno • tel. 547 223 074, linka@luzanky.cz
- **pracoviště Lyska** • Oblá 51c, 634 00 Brno • tel. 547 351 031, lyska@luzanky.cz
- **pracoviště Louka** • Bzenecká 23, 628 00 Brno • tel. 544 212 315, louka@luzanky.cz
- **RS Lorien** • Nekoř 253, 561 63 Nekoř • tel. 777 731 725, nekor@luzanky.cz
- **pracoviště Liška** • Žižkova 600, 664 01 Bílovice nad Svitavou • tel. 725 808 221, liska@luzanky.cz
- **Matěřská škola Lentilka** • Žerotínovo náměstí 1/2, 601 82 Brno • tel. 734 756 075, lentilka@luzanky.cz

SVČ Inspiro Tišnov, Riegrova 325, 666 01 Tišnov, **Miluše Kubíková**
administrátor výukových programů, tel. 730 193 594
kubikova@svcinspiro.cz

Nadace Albert, Zdravá 5
Eva Nepokojová
koordinace projektu, public relations
Tel: +420 777 210 947
e.nepokojova@nadacnifondalbert.cz

Agentura JL Brno
Jiří Lazar
Klatovská 16, 602 00 Brno
+420 602 557 858
agenturajl@agenturajl.cz
www.agenturajl.cz

Etické dílny - Home4kids

KRIZOVÝ PLÁN

OMAMNÉ LÁTKY

Při nálezu neznámé látky

1. MOŽNOST

- a) Zajistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou škodlivou látku, v **přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky.**
- b) Na obálku napíše **datum, čas a místo zajištění látky, příp. komu byla odebrána, podepíše se a uvede jméno svědka.** Obálku přelepí, opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru.
- c) Poté je nutno bezodkladně **vyrozumět policii.** Identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec školy. Při převzetí neznámé látky policistou si škola nechá tuto skutečnost **písemně potvrdit.**
- d) Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem uložená přivolanému lékaři.

2. MOŽNOST

- a) pedagog neznámou látku **ponechá na místě nálezu**
- b) bezodkladně **zavolá policii**
- c) do příjezdu policie **zajistí dohled** na místě nálezů, příp. zadrží žáka, u něhož byl nález učiněn

Při ohrožení zdraví žáka

V případě ohrožení zdraví žáka v důsledku podezření na požití omamné látky se postupuje tak, jako když žák přijde do školy s horečkou.

- a) Dítě jevící příznaky užití omamné látky **je odvedeno ze třídy** do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Pedagog zajistí nad dítětem **dohled dospělé osoby.**
- b) Škola **bezodkladně informuje rodiče** žáka nebo jeho zákonné zástupce o bližší nespecifikovaných zdravotních potížích žáka, rodiče jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření.

c)

→ **Rodič si přijde do školy pro žáka**

- je seznámen se zdravotními potížemi (např.: zúžené zornice, návaly horka, potíže s dýcháním)
- po užití stimulačních či kanabinoidních látek (jsou např. zornice rozšířené), škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívil lékaře
- pedagog odkáže rodiče na odborníky na specializovaných pracovištích (pedagogicko-psychologická poradna apod.)

→ **Rodič si do školy pro dítě nepřijde**

Škola přehodnotí zdravotní stav žáka, pracovník školy **zavolá lékařskou službu**

(může jít o předávkování návykovou látkou) nebo **zajistí převoz k lékaři s doprovodem dospělé osoby**. Rodič je o postupu školy předem informován.

d) Škola **vyhotoví zápis** průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezí případnému výskytu žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole.

→ ve **školním řádu** je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy včetně sankcí, které z porušení vyplývají

→ proběhne **třídní schůzka rodičů**, seznámení s účinky a příznaky užití návykových látek dítěte, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, rodiče jsou vybídnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s náplní práce a konzultačními hodinami metodika prevence a výchovného poradce, jsou seznámeni s tím, že dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy

→ **žák, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán dle školního řádu.**

→ škola **pozve nejrychlejší cestou rodiče žáka k jednání se školou**. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Škola **doporučí rodičům studenta specializovanou pomoc odborníků**, škola **vyhotoví dva zápisy z jednání**, jeden obdrží rodiče, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne rodičům pomoc – monitorování, pravidelné schůzky R + TU, ŠMP, VP.

→ **žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem** a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky a to nejen v areálu školy.

→ **třída, v níž se problém objevil, bude monitorována**, budou v ní pracovat odborníci /dlouhodobé prožitkové programy/ primární prevence, sekundární prevence.

e) Škola **informuje sociální odbor** v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) nebo je v akutním ohrožení zdraví po požití drogy, tj. při nebezpečí předávkování a trvalého zdravotního poškození včetně vzniku návyku hraničícího s bezprostředním ohrožením života nebo po průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole

Při podezření, že žák zneužívá návykové látky (časná intervence)

Metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, pověřený pracovník:

- a) provede **diskrétní šetření** - zjistí citlivě co nejvíce informací (od spolužáků, rodičů, z poradny apod.)
- b) provede **pohovor s dítětem** – podle vztahu pracovníka s dítětem buď osobně nebo za přítomnosti jiného učitele, nebo jiné osoby (psychologa, sociálních kurátorů, pracovníků oddělení pro dítě, kontaktního centra apod). Doporučí mu rozhovor s odborníkem (Linka důvěry, pedagogicko-psychologická poradna, zdravotní zařízení, střediska výchovné péče apod).

Po důvodném podezření

- a) citlivě **informuje rodiče**, event. jiné zákonné zástupce a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy - nebezpečí z předávkování a trvalého zdravotního poškození, včetně vzniku návyku hraničícího s bezprostředním ohrožením života
- b) v případě negativní reakce rodičů na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí

- pro žáka další péči, uvědomí sociální odbor
- c) pokud není v silách školy společně s rodiči problém vyřešit, doporučí další odbornou pomoc

Postup školy při diagnostice a vyšetřování šikany

KRIZOVÝ PLÁN

ŠIKANA

Škola je povinna řešit šikanu ve škole a na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a rodičů.

Diagnostiku a vyšetřování šikany provádí osoba, která má sílu celý proces ustát. Důležité je mít v někom oporu (ředitel...).

1. Učitel je svědkem šikany - brutálního násilí

1. Překonání šoku pedagoga!
2. Bezprostřední záchrana oběti (zaštitit svým tělem oběť)! Odvést okamžitě ze třídy!
3. Ihned se vrátit zpět do třídy nebo do ní poslat jiného pedagoga, příp. pověřit dozorem někoho ze studentů (zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi)!
4. Zalarmovat další pedagogy a domluvit se na spolupráci při vyšetřování - i za cenu přerušování výuky!
5. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)! Po návratu od lékaře nepouštět oběť zpět do třídy.
6. Kontaktovat rodiče oběti.
Při rozhovoru s rodiči se vyvarovat slovu šikana, lépe je používat trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi "na rovinu", ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout s rodiči, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost dítěte (nejlépe nechat doma).
7. Ohlásit celou věc policii.
Následuje vlastní vyšetřování.

2.. Učitel se o šikaně od někoho dozví

A. OVĚŘENÍ SITUACE

1. Kontaktovat rodiče
 - a) zavolat rodičům (ne v přítomnosti dítěte!)
Při rozhovoru s rodiči nemluvit o šikaně, pouze si ověřit signály (pomočování, zvraty v chování, noční děsy, poškození věcí, změny v chování, zhoršení prospěchu, vyhýbání se tělocviku - modřiny apod.)
 - b) upozornit, že se o tom dítě nemá dozvědět (aby se to nedoneslo do třídy)
 - c) vyžádat souhlas rodiče/ů k vyšetřování, zdůraznit zájem na bezpečí dítěte
2. Podepsat souhlas k vyšetřování
3. Najít kolegy (max. 3), kteří budou spolupracovat na šetření (třídní učitel může spolupracovat, ale nesmí být hlavní vyšetřovatel).
4. Nalezení vhodných informátorů. Obezřetně promluvit s vhodnými spolužáky tak, aby se to nedoneslo třídě (nejvhodnějšími informátory jsou průměrní studenti, ne hvězdy, ne podprůměrní)
5. Nalezení vhodných svědků. Promluvit s více informátory, případně je požádat, zda-li by to mohli dosvědčit. Nenaléhat!

B. VYŠETŘOVÁNÍ

- a) upozornit na provádění zápisu
- b) netlačit, nechat je říct to, co chtějí
- c) mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany rodičů
- d) pokračuje pomoc a podpora oběti

ROZHOVOR SE SVĚDKY

svědky vyslechnout postupně, pokud se rozcházejí ve výpovědi je možná konfrontace všech svědků, navodit atmosféru podpory a povzbuzení, že jejich spolupráce nebude prozrazena a je zajištěna jejich bezpečnost, vše si zapisovat

ROZHOVOR S AGRESORY

Agresor se po rozhovoru nesmí vrátit zpět do třídy!

1. Zahřívací předkolo - sednout si proti agresorovi, říct mu to "natvrdo", chtít vědět, co všechno dělal, upozornit na zapisování, potom mlčet!
2. Monolog - narušit mu jeho prostor, dívat se do očí, nepovzbuzovat, jen si vše zapisovat, počkat až domluví
3. Dialog - doplňující otázky - klást otázky tak, aby se zapletl do vlastních lží, stupňovat citové napětí, nabídnout polehčující okolnosti v případě přiznání se, nechat si od něj podepsat zápis, pokud nepodepíše, oznámit mu, že budou informováni rodiče
Zopakovat se všemi agresory. Každého po rozhovoru odvést do jiné třídy.
4. Konfrontace - všem agresorům naráz oznámit, jak kdo z nich vypovídal, začnou se mezi sebou dohadovat a pomlouvat

Zajistit ochranu oběti - nechat ji bezpečně odejít ze školy (informovat rodiče) nebo zajistit její ochranu! Agresorům oznámit, jak budou postiženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli násilném šikanování budou vyloučeni nebo bude případ nahlášen policii). Zdůraznit, že k jejich snaze napravit situaci bude přihlédnuto ve výchovné komisi.

ROZHOVOR S OBĚTÍ

Rozhovor provést na místě, které je bezpečné, sedět vedle sebe jako partneři, bez třetí osoby. Bez nátlaku! (Zeptat se, jak se mu daří, co se děje doma....., mluvit o pocitech - "Mám pocit, že se ve třídě necítíš dobře, chceš mi o tom něco říct?" apod.)
Sdílet oběti možnosti řešení a nechat oběť vybrat - metoda usmíření, metoda vnějšího nátlaku.

Metoda usmíření

Provádí se především u počátečních stadiích šikany a vyazuje-li agresor ochotu své chování změnit.

Metodě usmíření předchází

- ◆ rozhovor s informátory a oběťmi, nalezení vhodných svědků, rozhovory se svědky
- ◆ rozhovor s obětí
- ◆ rozhovor s agresory (v případě, že se ukáže, že agresor není ochoten ke změně, následuje metoda vnějšího nátlaku)

Společné setkání a hledání nápravy: hovořit se třídou v komunitním kruhu (včetně třídního učitele), sezení neprotahovat, opakovat asi 1x/14 dní, max. 20 min., omluva a usmíření agresora a oběti, předkládání návrhů pro nápravu

Vhodné otázky: Co si myslíte, že není v téhle třídě v pořádku? Co byste mohli udělat, aby se to příště nestalo? Kdo si myslí, že by byl schopen XY bránit? (ochránce dát do roviny ofiциality, má povinnost ubližování ohlásit)

Provést max. 4 sezení, při posledním položit otázku, jestli si myslí, že je problém vyřešen.

Metoda vnějšího nátlaku

Provádí se u pokročilejších forem šikany.

- ◆ 1. Vytvořit výchovnou komisi: vyšetřovatel
třídní učitel
ředitel (zástupce)
popř. někdo za rodiče (ne od agresora nebo oběti)

a nezávislý člověk (pedagog jiné školy, lékař...)

Před zasedáním nejednat s rodiči agresorů!

- ◆ Celá komise se sejde předem a domluví se, jaké budou asi tresty.
- ◆ Agresoři chodí před komisi a znovu vypovídají, sdělit, že komise rozhodne (tvářit se vážně).
- ◆ Porada komise na trestech. (Trestat intenzivně, ale mít kam stupňovat.)
- ◆ Zavolat agresory a oznámit agresorům tresty.
- ◆ Oznámit potrestání před celou třídou za přítomnosti celé komise! (Agresoři si stoupnou u dveří a vyslechnou si rozhodnutí.) Bez obětí!
- ◆ Následuje komunitní kruh s třídním učitelem. Při prvním sezení bez obětí!
- ◆ Pozvat rodiče agresorů i obětí. Ne najednou!

rodiče obětí: informovat, jak bylo zajištěno zdraví jejich dítěte a sdělit, jak byli agresoři potrestáni.

rodiče agresora: rodiče agresorů informovat každého zvlášť, sdělit, jak byli potrestáni jejich děti, upozornit je na to, že je to závislé chování ("určitě by si nechtěli vybrat partnerku, ke které by se chovali stejným způsobem")

VŠE SI NECHAT PODEPSAT!

Šikana

1. Definice pojmu

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické, ponižování lidské důstojnosti, jde spíš o postoj než o čin.

Dominantní znak šikany - bezmocnost obětí. Neoddělitelnou součástí problému je skupinová dynamika.

Varovné signály šikany pro rodiče - dítě nemá kamaráda, nechut' jít do školy, střídá různé cesty do školy a ze školy, žádá peníze, často "ztrácí" své věci, trpí zdravotními problémy (bolesti břicha, hlavy,...), zdržuje se většinou doma, výkyvy nálad, odmítá se svěřovat,...

Rodiče by měli odlišovat např. běžnou klukovskou šarvátku od skutečné šikany. Měli by poskytnout dítěti veškerou podporu. Měli by zjistit (zmapovat situaci) a popř. informovat pedagogy ve škole.

2. Postup při řešení šikany:

Napomenutí třídního učitele, DTU, DŘŠ, snížená známka z chování

Převedení do jiné třídy, pracovní skupiny

Doporučit rodičům obětí i agresora návštěvu v poradenském či jiném zařízení

Doporučit rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového zařízení SVP, diagnostického ústavu

Podání návrhu orgánu sociálně-právní ochrany mládeže k zahájení řízení předběžného opatření či ústavní výchovy

Pokud došlo k závažnějšímu případu šikanování - vyrozumět policii

3. Devět kroků při řešení počáteční šikany

- rozhovor s informátory a oběťmi

- 1) nalezení vhodných svědků
- 2) individuální, popř. konfrontační rozhovory se svědky
- 3) ochrana obětí
- 4) rozhovor s agresory, popř. konfrontace mezi nimi
- 5) výchovná komise

- 6) rozhovor se zákonnými zástupci oběti
- 7) práce se třídou

Postup školy při šetření zneužívání návykových látek nebo trestné činnosti policií, plnění oznamovací povinnosti

KRIZOVÝ PLÁN

ŠETŘENÍ A VÝSLECH POLICIÍ

1. Vstup policie do školy

Zaměstnanci školy se snaží o maximálně dobrou spolupráci, vzájemný respekt a vstřícnost.

1. Policista je povinen prokázat se
 1. stejnokrojem s identifikačním číslem nebo
 2. služebním průkazem nebo
 3. odznakem služby kriminální policie nebo
 4. ústním prohlášením "policie".
2. V případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec školy ověří totožnost telefonickým dotazem na pracoviště policie.
3. Ředitel školy nebo jeho zástupce se seznámí s předmětem policejního úkonu a důvodů, jež k němu vedou.

2. Předvolání a předvedení žáka, podání vysvětlení a výslech

- ◆ Policie může vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech, předvolat nebo předvést studenta mimo školu. Výslech se provádí zpravidla policisty v občanském oděvu, převezení za použití civilního vozidla. Škola zajistí dohled dospělou osobou po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu a to i v případě, že je proveden ve škole.

Písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého dítěte a datum. Po ukončení procesu je žák předán zpět do školy nebo je předán zákonnému zástupci.

- ◆ Vyrozumění rodičů provádí policista předem (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže), v případě, že tak neučinil, informuje rodiče třídní učitel - o způsobu vyrozumění se domluví s policistou.
- ◆ Policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. V případě, že by vyrozuměním rodičů bylo mařeno vyšetřování, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Podle zákona mohou být mladiství vyslýcháni i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.
- ◆ Na požádání policie ředitel školy poskytne vhodnou místnost k šetření žáka ve škole, zajistí také pedagogický dozor.
- ◆ Osoby přibrané k výslechu (dozor) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušování nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby.
- ◆ Pro děti a mládež platí v plné míře presumpce nevinoty.

3. Oznamování trestné činnosti

- ◆ V případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, ohlásí to řediteli školy. Je proveden písemný zápis.
- ◆ Škola celou záležitost oznámí Policii ČR.
- ◆ Trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavního zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, dále vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu apod.

4. Řešení případů související s krádežemi a vandalismem v prostředí škol

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

- ◆ O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
- ◆ Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- ◆ V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

- ◆ Ve školním řádu uvést, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
- ◆ V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

- ◆ Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- ◆ V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- ◆ V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

